

LAISVĖ
Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Savaitinis

Dalyje Queens apskrityje (N. Y.)	\$10.00
Kanadoje	\$10.00
Kitur užsienyje	12.00
Jungtinėse Valstijose	\$9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina	10 centų

NO. 41

★ ★ ★ ★ ★

PENKTADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 11, 1974

OZONE PARK, N. Y.

★ ★ ★ ★ ★

METAI 63-IEJI

PRICE 10c

KRISLAI

Padėka hartfordietėms
Ir mes sveikiname
Tas neišvengiamas
Jų bičiulis
Kaip su pliku peštis...

A. BIMBA

Bene paskutinis šios vasaros parengimas "Laisvės" paramai įvyks Hartforde spalio 27 dieną. Jį rengia, kaip matote pranešime, Lietuvių Moterų Klubas. Nuosirdžiausia "Laisvės" kolektyvo padėka draugėms hartfordietėms už tokį rūpinimąsi laikraščio reikalais. Jų šias gražias pastangas turėtų paremti visi plačiausios apylinkės lietuviai. Jos tikisi svečių ir iš Massachusetts valstijos, ir iš New Yorko.

Visų laisviečių vardu nuosirdžiausiai sveikinu įžymų lietuvių tautos poetą Eduardą Mieželaitį su jo apdovanojimu socialistinio darbo didvyrio titulu. Tą aukščiausią pagarbą ir pripažinimą poetas yra nusipelnęs daugelio metų kūrybiniu darbu. Tai pripažinimas ne tik jam, ne tik jo talentui, bet per jį ir visai lietuvių tautai. Didžiujamės ir mes, Amerikos pajangieji lietuviai

Chicago kunigų dienraštis dejuoja: "Pietų Vietnamas silpnėja, Šiaurės Vietnamas vis labiau stiprinasi".

Tai puiku, tai neišvengiamas.

Pietų Vietnamo korupcijos suėstas fašistinis režimas pasilaiko mūsų šalies ginklais ir doleriais. Jokios įtakos žmonėse neturi. Jam lemta ne tik silpnėti, bet ir sužlugti.

Tuo tarpu Šiaurės Vietnamas yra socialistinės demokratijos šalis, kur naujasis gyvenimas remiasi plačių liudies masių pasitikėjimu. Anksčiau ar vėliau visa vietnamiečių tauta susivienys po socializmo vėliava.

Kongreso narys Frank Annunzio pasirodė didžiausiu nepaustaburniu. Savo kalboje jis apspiaudė ir ne tik Tarybų Sąjungą, bet ir Australiją su Naująja Zelandija. Pasirodo, kad šiam nelaimingam reakcininkui pastarosios dvi šalys sunkiai nusidėjo tuomi, kad jos pripažino mūsų gimtąjį kraštą - Tarybų Lietuvą.

Mūsų dar nelaimingesnių "vaduotojų" akys ponas Annunzio su tuo savo burnojimu tapo didžiausiu didvyriu. Ypač mūsų "broliai" menševikai negali jam atsikėkoti.

So. Bostono menševikų laikraščio redaktorius šaukia: "Senatoriai jau glosto besikeikiantį Castro". Pasiraitę rankoves jis kailį plekia senatoriams Javits ir Pell už apsilankymą pas Kubos premjerą ir pasitarimą su juo dėl atsteigimo diplomatinį ir prekybinių ryšių tarp šios šalies ir Kubos.

Jų misijos tikslai yra garbingi ir naudingi šios šalies interesams. Senoji boikoto politika prieš Kubą yra ne tik kvaila, bet ir žalinga abiem kraštams.

Bet, žinoma, tokius daly-

Reikia, kad visa šalies liaudis stotų kovon prieš aukštą kainas

New Yorkas, spalio 2 d.

Visai šalies spaudai išsiuntinėtas atsišaukimas arba kreipimasis į Amerikos liaudį, kad ji nesiremtu vien tik vyriausybės kovoje prieš aukštą pragyvenimą, prieš aukštą ir dar vis tebekylančias kainas. Pati liaudis turi šį reikalą imti į savo rankas ir priversti vyriausybę rimtai kovoti prieš infliaciją.

Kreipimasis pasirašo beveik du šimtai žymių veikėjų ir visuomenininkų iš visų Amerikos kampų. Ką nors panašaus seniai šioje šalyje bebūvo galima matyti.

Svarbiausia, tai kad šių veikėjų grupė, išjudinimui šalies žmonių į kovą prieš aukštą pragyvenimą, lapkričio 16 dieną ruošia visuotinę liudies mobilizaciją tai kovai formoje masinių demonstracijų per visą šalį. Ji šaukia ir ragina visuose miestuose ir miesteliuose tuoj pradėti ruošti plačiausias žmonių mases tose demonstracijose dalyvauti.

Kaip sakyta, šių demonstracijų tikslas padaryti visos šalies mastu masinį spaudimą į vyriausybę ir Kongresą. Tegu šalies išrinkti vadovai

išgirsta liudies balsą, kad jos kantrybė jau pradeda išsistimti!

Mes tik galime pridėti, kad mes šiam sumanymui pritariame ir karščiausiai raginame visus Amerikos lietuvius būsimosios lapkričio 16 d. demonstracijose dalyvauti.

LEONIDAS BREŽNEVAS LANKYŠIS PRANCŪZIJoje

Maskva. - Tarybų Sąjungos vyriausybė paskelbė, kad Komunistų Partijos generalinis sekretorius Leonidas Brežnevas gruodžio 5-7 dienomis lankysis Prancūzijoje ir tarsis su jos prezidentu Valery Giscard d'Estaing. Pasitarimas paliesiąs visą eilę problemų, bendrų abiem šalims.

Šis Brežnevo vizitas laikomas vykdymu 1970 metais tarp Prancūzijos ir Tarybų Sąjungos padaryto susitarimo laikas nuo laiko, iškilus reikalui, turėti tarp abiejų šalių vadovybių pasitarimus. Taipgi šis Brežnevo vizitas į Tarybų Sąjungos programą toliau gerinti santykius su Prancūzija.

Iš vienos pusės kainos, iš kitos pusės pelnai, o darbininkas viduryje!

Vėliausios žinios

Pagaliam turime prezidento Fordo programą kovai su infliacija. Jis ją pateikė praėjusią antradienį Kongresui. Pateikdamas savo programą, prezidentas karštai ragino visus mus stoti į kovą su "priešu numerio pirmo", arba jis mus sunaikins, kaip tautą! Jo šūkis: "Supiekiame infliaciją". Kaip? Ogi - susivaržydami diržus. Mažiau visko pirkime, mažiau visko naudokime, daugiau visko taupykite, taupykite, ir dar kartą taupykite!

Jeigu karštomis frazėmis būtų galima infliaciją supiekti, mūsų prezidentas nebūtų turėjęs jokių problemų po šios kalbos Kongresui. Visų rimtų stebėtojų nuomone: viena: šie prezidento pasiūlymai Kongresui labai mažai tepalies dabartinės šalies problemas.

Daugiausia diskutuojamas jo konkretus pasiūlymas, tai pasiūlymas uždėti taip vadinamus "5 per cent surcharge taxes" tiems pavieniams, kurių metinės pajamos pasiekia daugiau kaip \$7,500, ir šeimos, kurių metinės pajamos viršija \$15,000. Tas duosią valstybei 5 milijonus dolerių įplaukų, kuriuos būtų galima panaudoti naudingiems projektams. Bet abejojama, ar šis pasiūlymas bus Kongreso užgirtas.

Prezidentas ne neprisiminė apie mažinimą militariniams reikalams biudžeto. O čia būtų galima sutaupyti ne 5 milijonus, bet mažiausia 50 milijonų. Prezidentas ne neprisiminė apie uždraudimą kainas kelti, apie kainų numušimą. Mat, tokia programa užgautų didžiulias monopolijas.

Lima, Peru. - Spalio 3 d. įvykęs smarkus žemės drebėjimas pridūrė neapsakomai daug medžiaginių nuostolių gyventojams. Tačiau, sakoma, gyvybėmis nuostoliai nebus dideli, tai yra iki šiol sužinota, kad yra žuvusių tik 20 žmonių.

United Nations, N. Y. - Pirmadienį asamblėjoje kalbėjo užsienio reikalų ministras Paul Roa. Jis pareiškė, kad pirma, negu bus galima kalbėtis dėl atsteigimo ryšių tarp Kubos ir Jungtinių Valstijų, turi panaikinti nuimta kriminališka blokadą prieš Kubą. O neatrodo, kad mūsų vyriausybė tai greitoje ateityje padarytu.

Raul Roa

Boston, Mass. - Pirmadienį laike baltųjų demonstracijos prieš mokyklų integraciją, gauja užpuolė automobilių važiuojantį negra Andrea Jean-Louis ir bauriai sumušė.

Andrea Jean-Louis

Washingtonas. - Šios šalies vyriausybė sutiko kruvinajam fašistiniam Čilės režimui parduoti 34 vėliausius karinius lėktuvus. Kaina: \$72,000,000.

Tarybų Sąjunga siūlo uždrausti pozeminius atominis bandymus

Berlynas, spalio 6 d. - Paulius turi naują Tarybų Sąjungos pasiūlymą. Jį padarė čia šiandien kalbėdamas Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos generalinis sekretorius Leonidas Brežnevas.

Jis kalbėjo masinėje berlyniečių demonstracijoje apie branduolinio ginklavimosi lenktynių pavojų visai žmonijai. Prieš tą pavojų reikia kovoti. Tas lenktynes reikia sulaukyti.

Į Berlyną Brežnevas atvyko dalyvauti Vokiečių Demokratinės Respublikos (Rytų Vokietijos) 25-siose metinėse sukaktuvėse.

Kaipo konkretų ir praktišką žygį kovai su ginklavimosi lenktynių pavojumi, Brežnevas pasiūlė tarybinės vyriausybės vardu tuojau uždrausti pozeminius branduolinius bandymus.

Be to, išvengimui pavojingų incidentų, Brežnevas pasiūlė iš Viduržemio jūros pašalinti visus atominę jėgą ginkluotus laivus.

PASITENKINĖS SVEČIŲ APSILANKYMU

Premj. Fidel Castro

Havana. - Kubos premjeras Castro šiltai pasitiko Jungtinių Valstijų senatorius Javits ir Pell. Kaip žinia, jie Kuboje lankėsi sužinoti, kaip Kubos vyriausybė žiūrį į atsteigimą diplomatinį santykių su Jungtinėmis valstijomis.

Amerikos ambasada kaltinama, kad kišasi į Italijos reikalus

Roma. - Italijos Socialistų Partijos ir Komunistų Partijos spauda protestuoja, kad Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadorius John A. Volpe kišasi į Italijos vidinius politinius reikalus. Savo kaltinimą ji remia Krikščionių Demokratų veikėjo Carlo Donat Cattin pareiškimu, kad ambasadorius Volpe "ragina" sudaryti centristinę vyriausybę, kuri tuoj prastų naujus rinkimus į parlamentą.

Komunistų ir socialistų spauda teigia, kad toks kišimasis svetimos šalies ambasadoriaus į kitos šalies vidinius reikalus netoleruojamas. Jeigu jau Mr. Volpe įsakinėja, kokia vyriausybė turi būti sudaryta, ir kad nauji rinkimai būtų greičiausiu laiku prastų, tai jis juk tai daro ne savo vardu, bet Amerikos vyriausybės. Be to, kaip die-na aišku, kad Italijoje reakcijos pusėje darbuojasi CIA agentai, kaip jie jau yra nuvertę valdžią Čilėje ir keliose kitose šalyse.

PASIŪLYMAS EGIPTOUI IR IZRAELIUI

Washingtonas. - Jungtinės Valstijos esančios pasiūlymus Egiptui ir Izraeliui, kad jeigu jie nori gauti Amerikos atominės energijos gaminimo imones, jie turi sutikti su tarptautine inspekcija. Inspekcijos tikslas žiūrėti, kad tos imonės nebūtų panaudojamos gaminiui atominio bombų.

Berlynas. - Visoje Rytų Vokietijoje buvo plačiausiai ir iškilmingiausiai atžymėta Vokiečių Demokratinės Respublikos 25-oji metinė sukaktis.

PER ANKSTI BUVO APSIDŽIAUGTA

Washingtonas. - Kongresas buvo nutaręs įsakyti vyriausybei, kad ji nutrauktų teikimą militarinės pagalbos Čilės fašistiniam režimui ir Turkijai. Bet prezidentas Fordas pagrūmojo nutarimą veto, ir Kongreso vadovybė jam pasidavė. Abiejų būtų ir abiejų partijų vadai viską palieka vienam prezidentui tuos reikalus spręsti. Tai reiškia, kad pagalba tiems kraštams nebus nutraukta, milijonai ir milijonai dolerių eis ir Čilės režimui.

NEDARBAS ŠALYSE VEL PADIDĖJO

Washingtonas. - Jau turime valdžios paskelbtus duomenis apie darbų padėtį. Jie yra liūdni ir pavojingi. Per rugsėjo mėnesį nedarbas vėl labai padidėjo ir jau pasiekė 5.8 procento visų darbo jėgų. Darbo departamentas kreičia dėmesį į tai, kad per rugsėjį nedarbas padidėjo rekordiniai ne vienoje kurioje pramonės šakoje, bet visose šakose. Tokio mėnesinio nedarbo pakilimo nebuvome turėję nuo 1972 metų.

NIXONO ADVOKATŲ REIKALAVIMAS

Washingtonas. - Buvusio prezidento advokatai reikalauja, kad teisėjas John J. Sirica panaikintų Ehrichmano apsigynimo reikalavimą Nixonui iš Californijos atvykti į teismą asmeniškai liudyti. Teisėjas žada reikalavimą apsvarstyti, kai pasiteiraus, kaip Nixonas sveikatos reikalai sustovi, ar galėtų jis atvykti į Washingtoną ir t.t.

Izraelio ministras išdėstė Izraelio poziciją dėl taikos

United Nations, N. Y. - Praėjusią ketvirtadienį Generalinės Asamblėjos sesijoje kalbėjo Izraelio Užsienio Reikalų ministras Yigal Allon. Jis plačiai išdėstė savo valdžios nusistatymą dėl santykių su arabiškais kraštais.

Jis sakė, kad Izraelis naujo karo nenori, kad karu nebūgalima pasiekti Vidurio Rytuose taikos, kad jį reikia siekti pasitarimais ir susitarimais. Pagrūmojo Egiptui, Sirijai ir kitiems kraštams, kad jeigu jie pradėtų karą, Izraelis yra pasiruošęs užpuolimą atmušti. Smarkiai puolė Tarybų Sąjungą, kad ji arabus ginkluojanti. Žadėjo nepamiršti palestiniečių reikalą, bet jie turi būti Jordano dalimi, nes dauguma Jordano gyventojų taip pat esą palestiniečių kilmės.

Mr. Allon pareiškė, kad Izraelis nesutiks su tokia taika.

Yigal Allon

kus diskutuoti su to laikraščio redaktoriumi yra tas pats, kaip su pliku peštis.

Eduardas Mieželaitis - Socialistinio darbo didvyris

Vilnius, rugsėjo 27 d. - Tarybų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas suteikė socialistinio darbo didvyrio vardą Lenino premijos laureatui Poetui Eduardui Mieželaiciui.

Socialistinio darbo didvyrio vardas yra aukščiausias apdovanojimas Tarybų Sąjungoje. Jis suteikiamas už įžymius nuopelnus gamyboje, kultūroje, moksle, literatūroje ir mene.

V. Petkevičienė

POETO ŽODIS

"I apdovanojimą žiūriu", sako poetas Mieželaitis, "kaip į tarybinės lietuvių literatūros įvertinimą. Iš tikrųjų, kas bent kiek seka jos raidą, negali nepastebėti, kad pastaraisiais metais ji tiek subrendo, jog drąsiai išėjo už Lietuvos ribų, energingai ir savitai įsiliejo į galingą daugiatautinių literatūrų tinkle, o kartu su ja ir į plačius tarptautinius vandenius. Ir, patikėkit, yra visos galimybės šį lietuvišką žodį padaryti dar svaresnį, kad jis kartu su mūsų darbininkų ir valstiečių darbo stebuklais, su architektų ir dailininkų kūriniais, su kino kadrais ir muzikos garsais plačiai pasakotų apie Tarybų Lietuvos pilnakraujį gyvenimą, jos liaudies darbštumą, kūrybingumą ir dvasinį grožį. . ."

Po sėkmingos operacijos Tarybų Sąjungoje, paralyzuotas Kanados jaunuolis vėl vaikšto

Dėka grupės Tarybų Sąjungos chirurgų, vienas Kanados jaunuolis vėl gali vaikščioti, kuomet jo krašto gydytojai teigė, kad tai yra neįmanoma.

Tarptautinės geros valios pavyzdžiui, Leningrado neuro-chirurgai, operavo 17 metų amžiaus Edgar Reiprich - visiškai veltui - po to, kai jo neturtinga motina sukėlė \$3,000, kad nuvežus sūnų į Tarybų Sąjungą.

"Tai stebuklas", verkdamas pasakoja Mrs. Stephanie Reiprich Leningrado viešbutyje, apie savo sūnų, kuris prieš 3 metus tapo paralyzuotas motociklo avarijoje, nuo juosmens. "Dabar jis gali vaikščioti. Nors ir negalės bėgioti, bet vaikščios be jokios pagalbos. Mes kreipėmės į daugelį Kanados daktarų - chirurgų, bet gavome vienodą atsakymą - jūsų sūnus daugiau nebevaikšios, tačiau aš nepraradau vilties".

Vieną dieną ji skaitė spaudoje, kaip Tarybų Sąjungos neuro-chirurgai su teigiamais rezultatais operuoja nugaros nervų sistemos sužalojimus, kai Vakarų chirurgai nedrįso daryti. Nedelsiant, Edgardo motina tuo reikalu kreipėsi laišku į Leningrado Neuro-chirurgijos Institutą - visiškai nesitikėdama gauti nuo jų atsakymą.

Nusistebėjimui ir džiaugsmui nebuvo galo, kai motina gavo atsakymą su prašymu priduoti jos sūnaus mediciniškus duomenis. Susirašinėjimai tęsėsi per 16 skausmingų mėnesių, kuomet jos sūnus suparalyzuotas gulėjo visą laiką ant nugaros savo namuose - Toronto.

"Pagaliau gavome atsaky-

mą, kad Leningrado neuro-chirurgai operuos be jokio atlyginimo. Mums beliko tik sukelti pinigų abiejų kelionei ir hotelio išlaidoms - ką atsiėmė, dėka mūsų nuosirdžių draugų pagalbos", - pasakoja motina.

Si labai komplikuoja operacija buvo atlikta Leningrado Neuro-Chirurgijos Institute. Po operacijos, už mėnesio, daktarai ir slaugės sveikino jaunąjį Edgarą, kai jis, po trijų metų pertraukos, vėl pradėjo vaikščioti.

Instituto direktorius, profesorius Veniamin Ugryumov sekamai aiškino operacijos eigą: "Mes palengvinome pažeisto nugarkaulio spaudimą, pašalinami nevietoje susiformavusius kaulus. Mes sugėbome atstatyti reikalingą tarpą tarp smegenų ir apsupančius audinius. Tokia operacija gali atlikti patyręs neuro-chirurgas. Bet mūsų užsienio kolegos nepripažįsta tokios operacijos".

Dr. William Geisler, Toronto "Lindhurst Lodge Rehabilitation Center" medicinos direktorius, kur Edgargas buvo pacientas, su tuo nesutinka. Jis teigia:

"Amerikos ir Kanados daktarai daro tokias operacijas, bet Edgardo atveju, neurochirurgai nutarė nedaryti operacijos, tvirtindami, kad tokiais atvejais saugiau yra Edgarą reabilituoti ir mokinti jį gyventi invalido gyvenimą".

Edgargas, susveikęs Leningrado Neuro-Chirurgijos Institute, neužilgo sugrįžo namo į Kanadą, kur milijonai žiūrovų per T. V. stebėjo, kaip jaunuolis Edgargas Reip-

J. MILERIS

KELIONĖ Į EXPO 74 SPOKANE, WASHINGTON

[Tęsinys iš praeito num.]

Rugp. 13 dieną jau mes arti Spokane, Wash. Apsinakvojome 20 mylių nuo miesto, nes sužinojome, kad Spokane, kur randasi World's Fair, nėra lengva gauti vietos hoteliuose, ir kainos labai aukštos, lupama už paprastą vietą po 40 dolerių už naktį ir daugiau. Mes pasimokėjome iš anksto už dvi dienas ir naktis \$50 ir iš čia ėmėm busą į miestą, pasimokėdami po 35 c.

Rugp. 14 dieną jau mes prie World's Fair vartų. Įėjimas \$4 ypatai. Čia prie įėjimo garsiakalbis duoda patarimus publikai įsitęmėti vartus, per kuriuos įeinama, atsiminti savo autobuso pavadinimą ir numerį, kad kada laikas bus išeiti ir jau važiuoti namo, kad viską patys žinotų be klaidos, be klausinėjimo praeivių, kurie gal geriau nežino už klausėją. . .

Įėjė, kad ne eikvojus daug laiko, pirmiausiai norėjome susirasti Tarybų Sąjungos ir Amerikos paviljonus, nes galima spręsti, kad jie bus centriniai. Pirmiau susiradom USSR paviljoną. Žmonių jau daug. Šaulė jau pakilus ir pats geriausias laikas imti nuotraukas atminčiai.

Eiti į vidų įžangos nėra. Tik tiek įleidžia, kiek, prižiūrėtojų manymu, gali kartu žmonių tinkamai sutilpti be spusties. Viduje saulės šviesos nėra. Viskas apšviečiama įvairiomis elektros šviesomis. Vienos melsvos, kitos gelsvos, rausvos ir t. t., kas labai papuošia paviljono vidų. Perkaltėtojai darbuojasi, aiškina, atskleidžia į klausimus. Visiems norisi kiek galima daugiau pamatyti, ko nors pasimokyti. Vieni užsirašinėja mokslinių daiktų pavadinimų, kiti piešinėjasi į savo bloktus, kad ne tik galėtų kam nors apie tai žodžiais apsaityti, bet dar piešiniu parodyti.

Tarybų Sąjungos paviljonas tikrai puikiai įrengtas vėliausių laikų gaminiais ir išradimais. Į pabaigą, kada jau tiek daug visko matėm, užklausiau gidės (mūsų vadov): "Ar jūs galite mums pasakyti (jei jums yra žinoma), kiek šis Paviljonas lėšavo paruošti?" Sako: "Taip, lėšavo biskį daugiau negu \$2,000,000, o dar kaštavo ir jo išardymas, pargabimas namo". Padėkavojom jai (jaunai moteris) už jos aiškinimus ir, mūsų tūras per visus skyrius baigėsi.

Jau ir 2 val. popietui, truputį išalkome, norisi užkasti. Ėjom į žemutinį skyrių, kur randasi valgykla. Žmonių daug, vieta didelė ir tvarkinga. Stojome į eilę (amerikoniškos kafeterijos tvarka), kainos, rodosi, truputį žemesnės negu mūsų valgyklose. Patarnavimas geras. Po pietų vėl grįžtam atgal į parodą. Sužinom, kad 3-čią valandą bus rodomas filmas. Įėjimas nemokamas. Filmo pavadinimas "Mūsų Žemė" ("Our Land").

Mes užvedėm kalbą su jaunu vyruku kuris, matomai, rich išlaiko auto važiuotės egzaminus ir jam įteikiamas automobilį vairuoti leidimas (drivers license). Kanados spauda plačiai minėjo šį įvykį, o per televiziją užkomentavo, kad jaunam Edgargarui Reiprich išgydyti, būtų kainė tūkstančiai dolerių - tiek Kanadoje, tiek JAV, o Tarybų Sąjungoje jį išgydė veltui.

J. K. ris

prisideda prie vedimo tvarkos. Jis labai mandagiai atskleidė mums klausimus. Jis pilnai kalba angliškai.

Pasiskėmė, kad mes esam lietuviai iš šiltos valstijos - Floridos, kuri yra tik 90 mylių nuo komunistinės Kubos. Mums atvykti į šį Expo 74 kelionė daugiau 2,000 mylių. Lankėmės Lietuvoje, Leningrade ir Maskvoje jau ketą kartų, gerėjoms didelais atsiekimais ir liaudies laimėjimais. Pasiskėmė, kad mes esam pensininkai ir mylim keliauti, o, prie progos, ir parenkam žinių dėl pažangios spaudos. Jis pasiskėmė savo vardą, davė savo antrašę ir prašė, kad prisistumėm tą laikraštį, kuriame tilps ši žinutė iš šio Expo 74. Sutikom tą padaryti.

Stoka laiko vesti ilgesnius pokalbius, nes reikia vesti tvarką. Padėkavojom vieni antriems už šiltus pokalbius. Mes ėjom sėstis, o mūsų pašnekovas nuskubėjo prie darbų. . .

Bus daugiau.

Šiaulių Naujienos

Didelės statybos

Miesto centre, V. Kapusko gatvėje, pradėti statyti didžiausios Šiauliuose bibliotekos rūmai. Pagrindinis jų korpusas turės apie 4,500 kvadratinį metrų naudingo ploto. Jame bus įrengtos erdvių skaityklos, abonementų salės ir saugyklos, kuriose tilps 500,000 tomų knygu.

Si biblioteka - vienas iš beveik penkiasdešimties mieste dabar statomų didelių objektų. Draugystės propekte neseniai pradėjo kilti penkiolikos aukštų viešbutis, Lieporių gyvenamajame rajone - keturioliktąjį mieste vidurinę mokyklą, Vytauto gatvėje - naują polikliniką, kuri per pamainą galės priimti 750 pacientų. "Elnio" kombine statomas chromo odų apdirbimo kompleksas, "Ventos" baldų gamybos įmonė, susivienijime - specializuotas kėdžių gamybos kompleksas. Naujais korpusais puošiasi ir nemaža kitų miesto įmonių.

Su koncertais po Čekoslovakija

Daug ispūdžių iš beveik mėnesį trukusios kelionės po Čekoslovakiją parsivežė miesto kultūros rūmų Jovaro

nusipelnusio dainų ir šokių liaudies ansamblio dalyviai.

Su lietuviška daina ir šokių šauliečiai saviuoklininkai apkeliavo nemaža Čekijos, Slovakijos ir Moravijos miestų bei miestelių, dalyvavo šioje šalyje vykusiuose tarptautiniuose liaudies ansamblių ir folkloro festivaliuose. Ansambliciai surengė daugiau kaip 20 koncertų, pasirodė per Čekoslovakijos televiziją.

Si išvyka - tai jau trečioji populiaraus šiauliečių meno saviuoklos kolektyvo, juogiančio apie 100 žmonių, kelionė į užsienį. Prieš tai Jovaro ansamblis su koncertais yra pabuvojęs Bulgarijoje ir Suomijoje.

Kompleksinė kraštotyrininkų ekspedicija

Didele šiauliečių kraštotyros entuziastų būrys dalyvavo kompleksinėje ekspedicijoje, kuria surengė LTSR paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos Šiaulių miesto taryba. Dvi savaites K. Preiško pedagoginio instituto studentai ir dėstytojai, medicinos mokyklos moksleiviai, taip pat kitų mokyklų ir įmonių kraštotyrininkai keliavo po Bubių ir Bazilionų apylinkes, neaplenkdami nė vienos įdomesnės sodybos, nė vieno seno šių vietų gyventojų.

Ypač daug vertingos medžiagos surinko liaudies architektūros ir etnografijos tyrinėtojai. Simtus įvairių žanrų tautosakos kūrinių užrašė folkloro rinkėjai. Vaisingas taip pat buvo žygis po Dubysos slėnyje išsidėsčiusius kaimus ir toms grupėms, kurios domėjosi liaudies medicina, papročiais, amatais ir kitais klausimais.

V. Maizius

ALEKSYS CHURGINAS

Kanalas

Aš esu gilus nebylus kanalas tarp dviejų riauiojančių okeanų, kur, aidingai kaukiant laivų sirenos, grumiasi vėtros.

Aš jaučiu, kaip raizgo mane metalas, aš girdžiu, kaip tuksi motorų širdys, aš matau, kaip gula naktė iš skaros balzganos miglos.

O kai teka pilnatis, man vaidenas tolimos lyg sapnas banginių galvos. . . Ko taip neramiai, ko taip kraupiai šiandien šaukia sirenos?

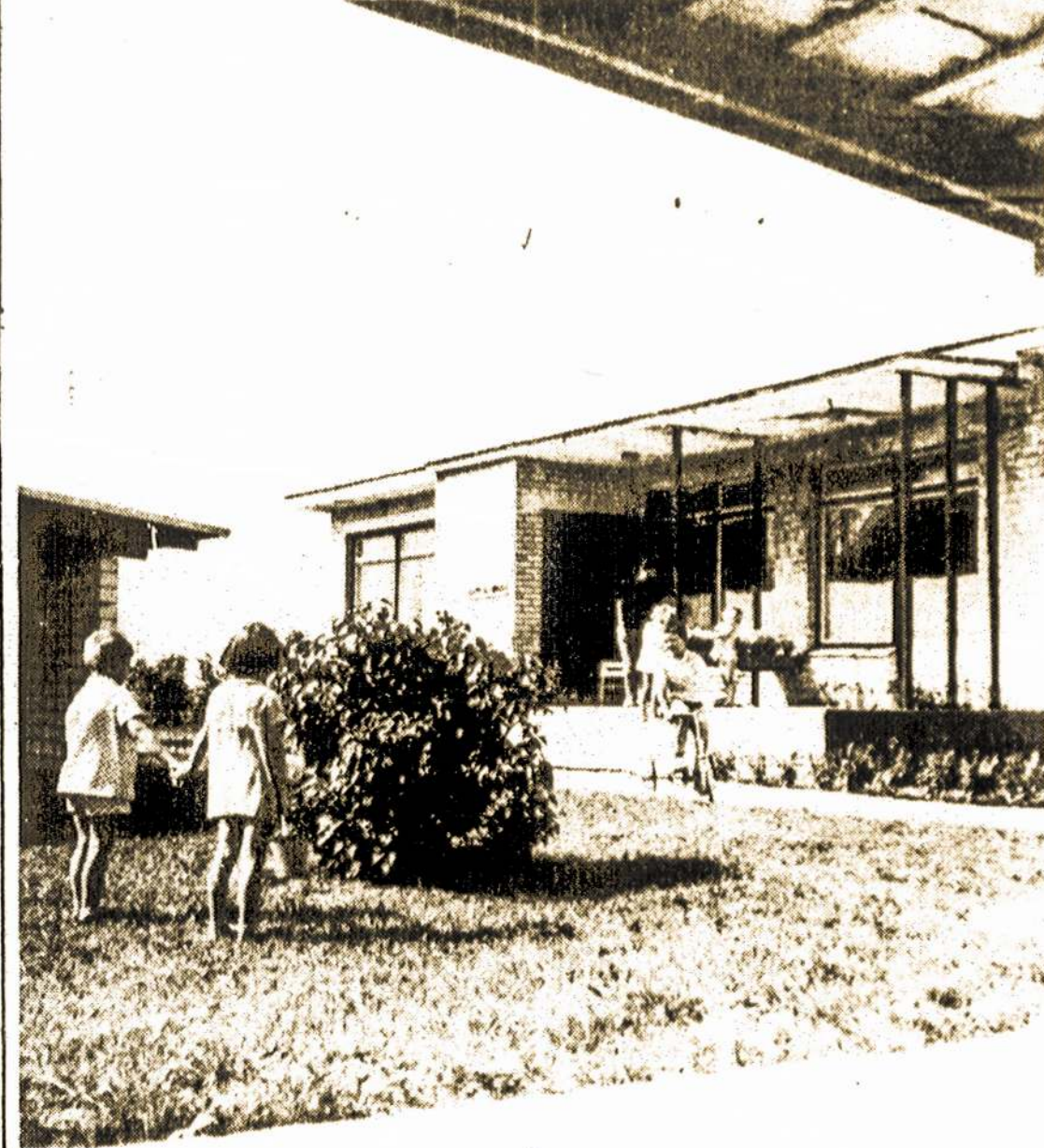
Apie tris tūkstančius tapybos drobių ir piešinių sukūrė Lietuvos TSR liaudies dailininkas, Valstybinio dailės instituto profesorius Antanas Gudaitis.

Charakteringiausi jo darbai eksponuojami Vilniaus dailės parodų rūmuose atidarytoji jubiliejinėje parodoje skirtoje dailininko 70-mečiui. Čia galima pamatyti pirmąsias jo kompozicijas, darbus, sukurtus Paryžiuje, vėlesnio laikotarpio darbo žmonių portretus, peizažus, pasižymintius didelių kompozicijos ir ritmikos įvairumu, giedru spalvingu koloritu. Už Tarybų valdžios metais sukurtus portretus ir peizažus A. Gudaičiui 1965 metais paskirta Respublikinė premija.

Dailės parodų rūmuose taip pat atidaryta profesoriaus mokinio tapytojo Leonardo Tulaičio darbų paroda.

Nuotraukoje, Lietuvos TSR liaudies dailininkas, profesorius A. Gudaitis (dešinėje) su tapytoju L. Tuleikiu.

V. Gulevičiaus nuotr.

Ukmergės rajono Leonpolio Darbo Raudonosios Vėliavos ordino paukštinkystės tarybinis ūkis - pirmasis respublikoje tarybinis ūkis, kurio visi žemdirbiai persikėlė iš vienkiamų į gyvenvietes. Vienos jų, pavadintos Dainava, kūrėjai ir statytojai prieš ketletą metų buvo apdovanoti TSRS Valstybine premija.

Nuotraukoje: Leonpolio tarybinio ūkio Dainavos gyvenvietės vaikų darželis.

A. Palonio nuotrauka

ĮVAIRIOS ŽINIOS

AR KOMUNISTAI IEIS ITALIJOS VALDŽION?

Roma. - Premjero Rumor vadovaujamam koaliciniam kabinetui rezignavus, prezidentas Leone veda derybas su įvairių partijų vadais dėl sudarymo naujos vyriausybės. Kalbos eina, kad Italijos Komunistų Partija esanti linkus į naują kabinetą, jeigu prezidentas ją pakviestų. Socialistų Partija, kuri dalyvavo pasitraukusioje vyriausybėje, esanti už komunistų kvietimą. Bet taip vadinama Socialdemokratų Partija, kuri taipgi dalyvavo senoje vyriausybėje, jau pagrūmėjusi Socialistų Partijai "baisiausiomis" pasekmėmis už jos linkimą tartis su komunistais dėl sudarymo naujos vyriausybės.

Apple Valley, Calif. - Buves kanadietis futbolės čempionas mokytojas Lou Zivkovich atstatytas iš darbo, kam jis davėsi "Playgirl Magazine" nufotografuoti visiskai nuogutėlis. Mokyklų distrikto vadovybė sako, kad toks mokytojo poelgis labai "neetiškas".

ŽADA PRAPLESTI GYVULIŲ NAIKINIMĄ

Stephenville, Texas. - Stambųjų farmų savininkai sako, kad jie nepasitenkinę valdžios politika, nes jina neleidžianti jiems pelningai auginti gyvulius mėsa. Jie sako, kad jie plės ir organizuos naikinimą gyvulių, kad būtų stoka žmonėms mėsos, tada niekas netrukdytų jiems mėsos kainą kelti.

Manila. - Filipinų prezidentas Marco praneša, kad artimiausioje ateityje bus pradėtos derybos su Kinija dėl atnaujinimo diplomatinio ryšių. Derybos bus vedamas Kinijos sostinėje Pekine.

Washingtonas. - Senatas 56 balsais prieš 7 nutarė isakyti prezidentui Fordui neatiduoti buvusiam prezidentui Nixonui tų "garsųjų" juostelių. Bet ar prezidentas to diktato paklausys?

DU ŠVEDAI LAIMEJO NOBELIO PREMIJĄ

Stockholmas. - Du švedai rašytojai apdovanoti Nobelio premija. Jais yra Edvind Johnson ir Harry Edmund Martinson. Ju literatūrinė kūryba pačioje Švedijoje yra išgarsėjusi, bet užsienioje ji mažai težinoma.

MASINIO TRANSPORTO FINANSAVIMUI

Washingtonas. - Senatas ir Atstovų Butas nutarė paskirti iš federalinio iždo beveik dešimtis milijonus dolerių paramai miestams ir kaimams dėl palaikymo ir pagerinimo masinės transportacijos sistemų, kad jomis naudotis būtų prieinama plačiosioms masėms. Ta suma bus išleista per ateinančius šešerius metus. Prezidentas Fordas davė suprasti, kad jis šį nutarimą užgria.

Rio De Janeiro. - Amerikos ambasada čionai teigia, kad Brazilijos policija suareštavo amerikietį Fred B. Morris ir labai kankino. Ambasada įteikė protestą Brazilijos valdžiai.

Bostonas. - Spalio 6 d. baltieji rasistai surengė piktavimą katalikų kardinolo Medeiros palocius. Dalyvavo pusanro šimto žmonių. Jie protestavo prieš kardinolo pasisakymą už mokyklų integraciją.

Charlotte, N. C. - Norėdami "gerai" pasigerti, aštuoni vyrai pagėrė mišinio, sudaryto iš apelsinų sulties ir kurio vartojama "methyl" alkoholio. Penki jau mirė. To paties laukia ir likusieji trys.

Saigonas. - Pietų Vietnamo diktatorius Thieu teisinga savo režimą nuo primetimo jam korupcijos. Kaip žinia, visame krašte kyla reikalavimas, kad Thieu pasitrauktų iš prezidento vietos.

New Delhi. - Indijos premjerė Indira Gandhi ragina tautą "susivaržyti diržus", kad nugalėtų ekonominę krizę. Jaučiamas visko didelis trūkumas.

Khartoum. - Pietiniame Sudane potvyniai padarė 250,000 žmonių benamiais. Tokių potvynių šalis nebuvo turėjusi per pastaruosius 20 metų.

Washingtonas. - Prezidento Fordo žmona Betty labai gražiai sveiksta po skaudžios operacijos, per kurią buvo jos viena krūtis nupiauta, nes joje buvo atsiradęs vėžys.

*

Praeitą sekmadienį Harlem Burger restorane plėšikas nušovė 22 metų tarnautoją. Žmogžudys ne-sumtas.

V. Bartusevičius

E. Kaniava

E. Paulauskas

UZ DIDELIUS NUOPELNU, vystant tarybinį muzikos meną, Lietuvos TSR liaudies artisto garbės vardai suteikti Vladui Antanui Bartusevičiui - Valstybinės filharmonijos vyriausiajam režisieriui, Edvardui Kaniavai - Valstybinio akademinio operos ir baleto teatro solistui, ir Eugenijui Paulauskui - Valstybinio styginio kvarteto artistui.

J. Dilio nuotraukos

TARYBŲ LIETUVOS KULTŪRINĖ KRONIKA

Dešimtys naujų mokyklų

Rugsėjo antrąjį į Tarybų Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklas atėjo 546 tūkstančiai berniukų ir mergaičių. Beveik dešimtadalį jų - pirmokai.

Moklo metų pradžioje duris atvėrė 14 naujų vidurinių mokyklų - Vilniaus Lazdynų ir Karoliniškių rajonuose, Alytuje, Kaune, Garliavoje, Kuršiuose, Lazdijose, Telšiuose, Silutėje, Tauragėje. Į naujas patalpas persikėlė Sialiu J. Janonio, Kupiškio V. Rekašiaus, Paberžės, Kruonio vidurinės mokyklos. Apie 20 pradinį mokyklų pasistatė patys kolūkiai, penkias - tarybiniai ūkiai.

Dabar respublikoje statoma dar 20 vidurinių ir apie 30 pradinį mokyklų. Vilkaviskio ir Plungės mokyklai, gyvenantys toliau nuo miestų, galės apsigyventi naujuose bendrabučiuose.

Beveik aštuoni tūkstančiai vaikinių ir merginų papildė šį rudenį 60-tūkstančių Tarybų Lietuvos studentų šeimą. Dvylikoje respublikos aukštųjų mokyklų jaunimas dabar mokosi beveik 130 specialybių. Nemažas jo būrys studijuoja Maskvoje, Leningrade, kitose broliškose respublikose.

Paminėtas L. Giros 90-metis

Rugpjūčio 27 d. sukako 90 metų, kai gimė Liudas Gira, pirmasis respublikos rašytojas, kuriam buvo suteiktas Lietuvos TSR liaudies poeto garbės vardas.

Šią suaktį plačiai pažymėjo Tarybų Lietuvos spauda, paskelbdama straipsnius ir studijas apie poeto kūrybą, visuomeninę ir kultūrinę veiklą, Vilniaus ir Kauno bibliotekose veikė didelės L. Giros kūrinų parodos.

Kauno literatūriniai muziejai įvyko šiai reikšmingai datai skirtas vakaras. Apie L. Giros kūrybą, jo gyvenimo kelią, susirinkusiems papasakojo ir prisiminimais pasidalijo rašytojas Julius Būtenas, Kauno dramos teatro aktorai skaitė poeto sukurtus posmus, muzikinio teatro solistai padainavo dainų L. Giros tekstais.

Panevėžio teatras - Maskvoje

Pirmosiomis rugsėjo dienomis gastrolių šalies sostinė Maskvą išvyko Panevėžio dramos teatro kolektyvas, vadovaujamas vyriausiojo režisieriaus, TSRS liaudies artisto Juozo Miltinio.

Į gastrolių repertuarą įtraukti šeši geriausi spektakliai. Dabartiniai lietuvių dramaturgai atstovauja Alberio Laurinčiuko pjesė "Vidutinė moteris" ir Viktoro Miliūno - "Karuselė".

Per tris savaites Panevėžio

teatras parodys maskviečiams ir jų svečiams 20 spektaklių.

Lenkų knygos dekada

Tarybų Lietuvoje labai populiarios Liaudies Lenkijoje išleidžiamos knygos. Vien tik Vilniaus knygynas "Draugystė" kasmet parduoda ketvirtį milijono egzempliorių lenkiškų leidinių.

Rugsėjo pradžioje Vilniuje buvo surengtos lenkų knygos dienos. "Draugystės" knygynė vilniečiams buvo pasiūlyta apie 20 tūkstančių leidinių, kuriuos pateikė 35 kaimyninės šalies leidyklos.

Kitame Vilniaus knygynė "Nata" buvo surengta Krokuvos muzikinės literatūros leidyklos leidinių ekspozicija ir pardavimas.

Žvejo buities muziejus

Nidoje pirmuosius lankytojų pakvietė Žvejo buities muziejus - Klaipėdos krašto tyros muziejaus filialas.

... XIX amžiaus pabaigos - mūsų amžiaus pradžioje žvejo namo kieme lankytoja pasitinka seni barkasai, tinklai. Atkurtame gyvenamajame name surinkti žvejų naudoti baldai, namų apyvokos reikmenys. Ekspozicija papildoma nuotraukomis, pasakojančiomis apie kuršių gyvenimą, žvejybą, poilsį.

Ateityje numatoma muziejų išplėsti. Bus įrengti pagalbinių žvejo sodybos pastatai,

parodyta, kaip žvejai darydavo tinklus, juos taisydavo.

Lietuvos menininkai - tolimose šalyse

Iš koncertinės kelionės po Australiją sugrįžo Lietuvos TSR Valstybinio akademinio operos ir baleto teatro solistas Eduardas Kaniava! Keturiuose penktose žemynose miestuose - Melburne, Sidnėjūje, Adelaidoje ir Kanberoje - surengtuose koncertuose skambėjo baritono iš Vilniaus atliekami lietuvių kompozitorių kūriniai, liaudies dainos, klasikinės operų arijos.

Su lietuviška daina ir šokių Zalburgo miesto gyventojų supažindino Vilniaus Valstybinio universiteto studentų dainų ir šokių liaudies ansamblis, gastroliaujęs Austrijoje rugpjūčio mėnesį.

Į tylimąjį Vietnamą išvyko Kauno žemės ūkio statybos projektavimo instituto liaudies šokių ansamblis "Rasa". Kauniečių saviaviečių laukia Hanojus, Haifono ir kitų Vietnamo Demokratinės Respublikos miestų gyventojai.

Vietnamas - dvyliktoji šalis, kurioje koncertuoja "Rasos" dainininkai ir šokėjai.

Kitas kauniečių kolektyvas - lėlių teatras gastroliuoja Lotynų Amerikoje. Per du mėnesius dešimties šalių žiūrovams bus parodyti du spektakliai: pjesė vaikams "Zuklio mokykla" ir suaugusiems - "Vėlinių malūnas". Lietuviškos lėlės Pietų Amerikos žemyne kalba ispaniškai.

V. Petkevičienė

Šimtamečio geležinkelio jaunystė

Prieškarinėje Lietuvoje ketvirtadalį visų geležinkelių sudarė "siaurukas". Vyresnio amžiaus žmonės prisimena juo pūksėjusią "gegutę" - lėtai šliaužusį traukinuką, kurį prieš kalniuką kai kada ir pečiais tekdavę pastumti...

Nors dabar ir siauraisiais geležinkeliais kursuoja galinči šilumvežiai, liaudies ūkio ir gyventojų poreikių jie nebeatenkina; visais geležinkelio ruožais, neribojami bėgių platumo, turi kursuoti greitieji traukiniai ir sunkiasvoriai sastatai. Tad ataka prieš "siauruką" jau vyksta dviejose jo ruožuose. Neseniai užbaigtas platinti pirmasis siaurojo geležinkelio ruožas Švenčionėliai-Saldutiškis. Iki metų pabaigos užsibrėžta rekonstruoti visą šį kelią - iki Utenos. Tada į sparčiai augantį Rytų Aukštaitijos regiono centrą ateis tiesioginiai traukiniai iš Vilniaus. Netgi greitieji, dizeliniai. Vyksta platinimo darbai ir Sialiu-Pakruojo ruože. Projektuotojai žvalgo ir Utenos-Ankščių-Panevėžio atkarpą.

Neseniai buvo pažymėtas Pabaltijo geležinkelio šimtmetis. O seniausiam Lietuvo-

je Kauno-Virbalio ruožui jau 113 metų. Tačiau Lietuvos geležinkelio istorijoje niekad nebuvo tiek naujovių, kiek pastaraisiais metais. Be "siauruko" šturmo, pradėta elektrifikuoti Vilniaus priemiestinio susisiekimo ruožus. Iki penkmečio pabaigos turi būti užbaigti darbai trijuose ruožuose: iš Vilniaus - į Kauną, Trakus ir Naująją Vilnią.

Elektriniai traukiniai bus greitesni, paprasčiau eksploatuojami ir paims pusterčio karto daugiau keleivių. Nuolat tobulinamas keleivių aptarnavimas. Šiuolaikinės keleivių stoties susilaukė Vievis. Pertvarkoma ir krovininių pervežimo tarnyba. Šiomis dienomis baigta rekonstruoti Alytaus prekių stotis, įvesta centralizuota elektrinė valdymo sistema, pakeitusi iešmininkus. Rekonstravus Panerių mazgo, labai palengvėjo Vilniaus prekių stoties darbas. Plinta radijo ryšiai, kurie leidžia sparčiai formuoti beveik kilometrinius traukinius.

Metui nesendina geležinkelio: mūsų šimtmečiui sėkmingai atliekama atjauninimo operacija.

S. Vaintraubas

Iš kelionės po Tarybų Lietuvą

V. IR V. BUNKAI

Jau keturi metai, kaip gyvename St. Petersburg, Fla. Per šiuos kelis metus vis galvojome, kad būtų malonu dar kartą aplankyti Tarybų Lietuvą, nes jau prabėgo 10 metų nuo pirmo mūsų apsilankymo.

Gavome laišką nuo Kultūrinių ryšių su užsienio lietuvių Komiteto sekretoriaus Vytauto Kazakevičiaus. Rašo mums, kad šiemet mes galime aplankyti Tarybų Lietuvą kaip svečiai. Nutarėm keliauti. Ir birželio mėnesį SAS lėktuvų mudu išskridom iš New Yorko Lietuvon. Po 10 valandų skridimo pasiekėm Maskvą. Sekantį rytą iš Maskvos TSRS lėktuvų atskridom į Vilnių aerodrome mus pasitiko giminės. Intuistinė mašina mus nuvežė į Gintaro viešbutį.

Druskininkuose

Po kelių dienų išvykome į Druskininkus pailsėti. Iš Vilniaus į Druskininkus su automašina keliavome apie dvi valandas. Mus palydėjo Komiteto darbuotojas B. Laurikėnas. Važiuodami visa laiką žiūrėjome į nepaprastai gražiai augančius javus, sodus ir žaliuojančius pievus, baltuojančius naujus kolėkiečių pastatus. Ir nė nepastebėjome, kad jau esame Druskininkuose. Kurorto vadovybė visus svečius maloniai pasitinka.

Mes poilsio vietoje keletą dienų sanatorijoje "Lietuva". Maistas skanus ir malonus patarnavimas.

Druskininkai, kaip ir kiti T. Lietuvos kurortai, su žalumunuose paskendusiomis gatvėmis. Čia yra visokių gydymo sanatorijų, kuriuose dirbaujasi gausios medicinos personalas. Mums čia poilsiaujant, buvo patikrinta ir mūsų sveikata. Sirdingai dėkui sanatorijos gydytojams.

KAPSUKAS

Iš Druskininkų į Kapsuką mes parsivežė mūsų giminaitis Eugenijus Misiūnas. Jis su šeima gyvena Kapsuke, dirba Kapsuko rajono žemės ūkio valdybos viršininku. Pas juos mes viešėjome savaitę laiko.

Mūsų mielas, artimas giminaitis Eugenijus ir jo žmonelė Elvyra mus plačiai pavažinėjo po Kapsuko miestą ir jo apylinkę. Kapsuko miestas labai atstatytas, išaugo ištisi naujų namų kvartalai. Mieste dabar gyvena 33,000 gyventojų.

Kapsukas iš mažo provincijos miestelio pavoito stambiau pramonės ir kultūros centru. Mieste yra 5 vidurinės mokyklos ir 3 technikumai. Dar už metų kitų Kapsukas pasikeis neatpažįstamai.

Buvom nuvykę į Kapsuko rajono Cerniakovskio kolūką, kuriam vadovauja malonus draugiškas žmogus Antanas

Kazamekas. Jis mums parodė modernus gyvulių pastatus. Čia auginamas karvės ir kiaulės, pagaminama daug mėsos ir pieno. Tai kol akis, pasiekęs aukštą gamybinių laimėjimų.

Kiek toliau matėsi modernus kolūkiečių gyvenamieji namai. Pirmininkas A. Kazamekas mums pasakojo, kad kolūkiečių diennis uždarbis siekia apie 17 rub. O mechanikų ir gyvulininkystės darbuotojų atlyginimas didesnis. Maistas kolūkiečių kainuoja labai mažai, kadangi jis laiko karvę, kiaulę, paukščius, užaugina savo daržovius.

Atsisveikinom malonų A. Kazameką. Padėkojome už parodomą jo vadovaujamo kolūkio.

Birštonas

Kitą dieną nuvykome į Birštono Kurortą. Birštonas, kapitalistų valdymo laikais buvo garsus įvairiais nuotykiškais. Tais laikais kurorte poilsiaudavo tik turtingi žmonės. Tarybiniais laikais Kurortas žymiai praplėstas. Pristatytą gražių gyvenamųjų namų bei sanatorių, kuriuose galį poilsiauti kiekvienas Tarybų Sąjungos pilietis.

Grištant į Kapsuką, užsukom į šalia kelio restoraną, pavadintą "Kubilų". Įdomus pastatas kubo formos. Viskas iš medžio pagaminta, svečiams atsisėsti vietoje kėdžių apvalūs kubiliukai. Čia sustoja keliautojai papiepti ir išgerti gėrimo, vadinamo "Merkys".

Kiek pavažiavus sustojom kavinėje "Seklytėlė" ant Nemuno skardžio prie Birštono. Įdomus namukas. Visas sukurta iš lentų senoviškais lietuviškais motyvais. Tokių kitokių idomųjų namelių Tarybų Lietuvoje yra daug. Lietuvos jaunimas čia gražiai praleidžia savo laisvalaikį.

Sostinė Vilnius

Sugrįžę iš Kapsuko, apsigyvenome viešbutyje "Vilnius". Čia turėjome daugiau laiko plačiau pamatyti Vilnių. Apvažiavom daug idomųjų vietų, apžiūrėjome Vilniaus apylinkės naujus rajonus. Pavaikščiavom senamiesčio gatvėmis. Grožėjomės gausiais praeities architektūros paminklais. Senamiestyje restauruojami senoviniai pastatai - bažnyčios bei kiti.

Katedra

Aplankėm Katedroje paveikslų galeriją. Įstorią sakoma, kad Katedra yra virš tūkstančio metų senumo. Labai įdomus pastatas. 1957 metais įsteigta. Dabar ekspozicijoms dailės kūrinių. Yra XV-XX amžių dailininkų kūrinių. Nuo 1963 metų galerijoje taipgi ruošiami koncertai. Tą vakarą mes klausėmės styginio orkestro.

Bus daugiau

Verutė ir Valys Bunkai prie Nemuno.

V. Kapočiaus nuotrauka

Iš susitikimo ir palydų Vilniuje. Centre su gėlėmis mano pusseserė, dešinėje kampe - eilučių autorius.

"LAISVĖ" IS KAPSUKO

Jaudinantis susitikimas

Tai bent geležinis numeris man nutiko! Tupiu savo laboratorijoje, ruošiu eilinę medžiagą "Laisvė", tik girdžiu dukros balsą už durų: "Tėveli, greitai į namus!" Parlekiu, o žmonelė jau gudriai šypsosi ir sako: "Na, tikrai neatspėsi, kas atvyko į Vilnių". Perkračiau savo galvą, išskaičiavau visas savo buvusias simpatijas iš gimnazijos laikų, dabar gyvenančias užjūryje, bet nepataikiau. Tada žmonelė ir išklejo paslaptį, kad atvyko mano pusseserė iš Springfieldo, su kuria virš 30 metų nesimačiau.

Naujiena buvo didesnė, negu atominės bombos sprogiškas. Žinoma, po pietų sutrumpinau pamokas ir tada traukiniu pirmuoju kosminiu greičiu nukūriau į Vilnių. "Gintare" teko kiek lukterėti, nes grupė dar nebuvo grįžusi iš Kauno.

Bet štai atburzgia autobusas ir iš jo išlipa būrys amerikiečių lietuvių. Klegesys, dalijimasis išpužiais!

Savo giminę atpažinau iš karto. Sekė pasibučiavimai, apsikabinimai ir įvairūs kiti mandagumo ir džiaugsmo atributai.

Kalbų, aišku, taip pat nestigo. Ji jau spėjo pamatyti ir Maskvą, kuri palikė gerą įspūdį.

Apie Lietuvą jau nekalbėjau, nes tikrai, jos žodžiais kalbant, ji nesitiekė tiek pat, kiek ir kitiems amerikiečiams lietuviams, apsigyvenusiems

Jungtinėse Valstijose po karo ir vėliau apsilankiusiems tėvų žemėje, pradeda darytis nesuprantama eilės dešinių lietuviškų laikraščių pozicija bendravimo su tėvyne atžvilgiu. Kam tas melas ir apgaulė?

Nuo savęs galiu pridėti, kad joks save gerbiantis laikraštis negali neigti tų visų pasiekimų Lietuvoje, kuriuos pripažino visas pasaulis. Argi galima išbraukti iš pasaulio mokslo ir kultūros istorijos tuos pasiekimus matematikos, astronomijos, fizikos, meno srityse, kuriuos pasiekė Lietuva eidama tarybiniu keliu? Juk nesamone galėtis samantų bakūzių, kada mūsų kaimas dabar nepalyginti geriau gyvena, negu "smetoniskais" laikais. Todėl itin džiugu, kad Lietuva pradeda domėtis ir amerikiečiai nelietuviai, kokių buvo ir šioje grupėje. Tai yra labai geras ženklas ir mes nuoširdžius svečius priimsime išskėstom rankom, na, o jei pasitaikys tokių, kurie nori mus apjuodinti, su tokiais, žinoma, bendros kalbos niekad nersime.

Palydos ir tolimesnė kelionė į Rygą, Leningradą, vėl į Maskvą, iš kurios visa grupė skris į namus, buvo gražios. Nuotaika buvo ir liūdna, kad reikalinga taip greitai skirtis, ir gera, kad po tiek metų susitikome.

Grazu ir gerai, kai mūsų tautiečiai atvažiuoja į Tėvynę su gera intencija ir iš čia grįžta sustiprę savo dvasia.

V. Gulmanas

KOSTAS KUBILINSKAS

Tarybų Lietuva

Dulkių debesėlį vai gi kas sukėlė? Gal vienarankis vargas girgždina iš miško! — Žybtioja ant tankų rausvos augonėlės, ir aštriom ugnelem akmenėliai tįsksa.

Kas išleido aušrą rytmetėjį anksty, iš naktinės rūšio vai gi kas išleido! Krinta šiurkščios miglos, krinta ir išblanksta, Ribuliuoja saulė ežerėlio veidu.

Pratūrėjo žemė skausmo ežerėliais, Vai tai prarymojo akies žydriąsias. Su šešėliais gulė, gaidystėlėm kėlės, Bet vargelio juodo niekaip nesudraske.

Kas tą rūpestį, kas gi ji, lamsiausia, Tarsi po varėliais dilgėlę nuskyrė Ir panūdė saulės metmenis alausti Dalužė mūs liaudies laimės dainuotinės.

Kas iškėlė širdį, pasalom užgniauztą, Aukšabonį Vilnių su lengvais kalneliais, — Kurį smiltys, aušrai ugniaspalvei auštant, Skambina mums žaules spindulių varpeliais! —

Skambina ir šaukia, liejasi per smėlį, Kaip skardį Vilnelę tarp lieknų pusynų. Eiki, mūsų liaudie, drąsiai atsikelus, Tu su tais, kur taušai širdį sugrąžino.

Jie atvėrė langą prie plačių marių, Lino tėviškei baltas Nidos kopas... Įsisupkit, bangos, supkitės, žalvarės, Per vilnis ir smėlį, žvejo dukros, kopkit.

Eikit pasitikti tų, kurie pareina Su tinklais, žvejojė jūrų gintarėlių, Skamba duslios vilnys, lygiai jūsų dainos, O sūriai sudrėkę — kaip pajūrio smėlis.

Nebegrįs iš jūrų nuskandintos burės, Nebegrįs vėgrovė mūsų tėviškėn, — Mes Tarybų gentį, naują gentį kuriam, Lyg raudoną liepsną vėliau išleke.

Tai sugriaudek, liaudie, kaip perkūnas trenki, Kad iškart nukirstum juodą vargo skirstą, Mes tave išnešim bolsėvikų raukom, Kuriose ir plienas, ir granitas tirpsta.

MIAMI, FLA.

Mirus

Matt-Motiejui Dziupkaičiui

Reiškiame gilią ir nuoširdžią užuojautą Lietuvii Socialo Klubo nariams, dukterėčiai Liūdai Gerulienai ir jos šeimai Tarybų Lietuvoje, taipgi visiems draugams ir pažįstamiems.

Adele Biršton	St. Kanape	P. M. Pocias
F. H. Mankauskai	M. Navickas	J. Steponkevičius
John Andrius	M. Friberg	R. Chulada
Joseph Krupp	E. Alexander	Al Zvegžda
Mary Krupp	C. E. Aimahtai	J. P. Marowsky
J. Smalenskas	Olga Simkus	Ned-A. Procyszyn
P. J. Gasper	P. Pasichnyk	Stella Deconle
F. Kvietkus	J. M. Kisell	A. K. Syrota
Peter Gudelis	T. E. Zynk	T. M. Boyciw
V. M. Bovinai	J. U. Daugirdai	J. P. Magerowsk
Mary Bružienė	A. Bečienė	B. P. Rygel
J. V. Zutrai	E. Witartienė	B. Novick
Stella Danis	J. M. Kanceriai	J. M. Paukštaičiai
J. M. Koch	Isabel Jackins	J. J. Stroliai
E. Stankus	Pauline Urban	F. Kalinchuk
E. Miller	C. N. Tamašūnai	K. A. Kopylak
	S. J. Yurewitz	P. Pydyl

ST. PETERSBURG, FLA.

Mirus

Elzbietai Ecenia

(Tampa, Fla.)

Reiškiame širdingą užuojautą dukrai Edna Kantor, kitiems giminėms Amerikoje bei Lietuvoje ir visiems artimiesiems.

M. ir J. Miller	S. Rapiha	H. ir J. Sharkey
S. ir J. Bakšiai	A. ir P. Lukai	H. Žilinskas
A. ir J. Statman	M. Gruzinskiene	K. ir S. Petrin
J. Stančikas	J. Raganskas	E. Galvan
J. Greblick	P. ir J. Stanley	M. Skapik
W. Dubendris	P. ir J. Keller	N. ir G. Evans
S. Yuknis	M. ir W. Zukas	M. Steiny
P. Steponaitis	V. ir B. Casper	A. Antanavičius
H. Sholunas	N. Lenigan	M. Rutkowski
A. ir A. Jocius	A. Bruwer	M. Vilkauskienė
J. Dovidonis	C. Rukas	O. ir F. Kalanta
P. ir W. Kelley	D. Mikalojunas	A. ir P. Alekna
T. ir J. Lukas	M. Purvenas	E. Morozuk
J. Puišis	V. ir V. Bunkus	M. ir A. Raškauskai
N. Sorenson	S. ir J. White	O. ir F. Bunkus
V. Smalstiene	O. ir J. Rubai	H. ir J. Maracich
J. Petkus	F. Mockapatris	J. ir G. Gendrenas

VAJUS

GAVIMUI "LAISVĖ" NAUJŲ SKAITYTOJŲ IR ATNAUJINIMUI UŽSIBAIGUSIŲ PRENUMERATŲ VAJUS PRASIDĖS SPALIO 1 DIENĄ IR TĖSIS TRIS MĖNESIUS IKI ŠIŲ METŲ GRUODŽIO 31 DIENOS.

Kviečiame į Talką

Kviečiame į talką visus buvusius vadininkus ir labai laukiami naujų vadininkų. Gerai susiorganizuokime šiam darbui ir veikime su pirma vajuos diena. Rūpinkimės aplankyti kuo daugiausia namų vajuos reikalu ir kalbinti žmones užsisakyti "Laisvę".

DOVANOS VAJININKAMS

1-ma \$50; 2-ra 45; 3-čia \$40; 4-ta \$35; 5-ta \$30; 6-ta \$25; 7-ta \$20; 8-ta \$15; 9-ta \$12; 10-ta \$10;

KONTESTAMS KREDITAVIMO PUNKTAI

Kontestantams kreditavimo metodai tokie: už naujus skaitytojus 1 punktas nuo 5 centų, už atnaujintą prenumeratą 1 punktas nuo 25¢. Už aukas arba penkus nuo parengimų 1 punktas nuo 50¢.

KREDITŲ UŽ AUKAS DUOSIME KONTESTANTAMS (VAJININKAMS) TIK JEIGU JIE PATYS PRISIŲS PINIGUS. PINIGAI GAUTI PER KITUS NEBŪS KREDITUOJAMI VAJININKAMS.

\$15,000 FONDAS

Apart jeigu už prenumeratą ir skelbimus, turime ieškoti kitokių šaltinių biudžeto sukėlimui, kad "Laisvė" gyvuotų. Per šį vajų sieksime ir vėl šiam svarbiui reikalui sukelti \$15,000 fondą. Tai padarykime aukomis ir pelnu nuo parengimų.

Užsakykite "Laisvę" Savo Giminėms Ar Draugams Į Lietuvą. Jie Bus Jums Dėkingi Už Tą Dovaną.

"LAISVĖS" KAINOS AMERIKOJE IR UŽSIENIUOSE:

Amerikoje \$9.00 metams, \$5.00 pusei metų
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) met. \$10.00; \$5.00 pusei metų
Kanadoje \$10.00 metams, \$5.50 pusei metų
Pietų Amerikoje \$10.00 metams, \$5.50 pusei metų
Lietuvoje \$12.00 metams, \$6.50 pusei metų
Kitur užsieniuose \$12.00 metams, \$6.50 pusei metų

Visais vajuos reikalais rašykite:

Laisvė

102-02 Liberty Ave., Ozon Park, N. Y., 11417

Miami, Florida

Veiklos sezonas jau grįžta į svietaines

Atostogų metas praeina, kai kurie pavėsiautojai jau parlėkė į Miami. Olga Simkienė, taipgi mūsų solistas Julius Krasnickas vasarines atostogas praleido Tarybų Lietuvoje pas savus giminės. Jie grįžo pilni gražių ir naujų įspūdžių. Baigė atostogas ir Lietuvos socialis klubas - Marytė Paukštaitienė ir Juozas vėl kas sekmadienis pateikia skanious pietus svečiams ir nariams.

LLD 75 kuopos susirinkimai, pietūs, kultūrinės programos vyksta kiekvieno mėnesio ketvirtą trečiadienį.

Visi kuopos nariai rūpinasi, kad pažangiosios mūsų spaudos vajai sėkmingai būtų praveisti Miamiyje. Metinis banketas ir koncertas "Laisvės", "Vilnės" ir "Liaudies balso" paramai įvyks šių metų lapkričio 3 dieną. Ši banketa ruošia visos mūsų organizacijos - LLD kuopa, LSK ir Aido choras. Koncertinė programa bus viena iš geriausių. Dalyvaus dainos solistai: Julius Krasnickas, Mae Garbėnienė, Ona Stelmokaitė, taip pat ir naujas mūsų svečias A. Iešmantas. Ir vietinis Aido choras mokosi naujų liaudies dainų šiam koncertui.

Atsisveikinome su LSK Garbės Nariu

Žmogaus mirtis, sakoma, yra natūralus gamtos įstatymas: kas gimsta - tas ir miršta. Šiuo momentu paskutinį kartą atsisveikinome (rugsėjo 25 dieną) Matą Dziupkaitį. Šermeninėje prievonio kardo pasakė liudisio kalbas Mildred Friberg ir J. Kanceris, o kita ceremonija buvo atlikta LSK salėje.

Kas gi buvo Matas Dziupkaitis? Jis buvo nedidelio ūgio, lėtas, geras ir paprastas žmogus. Jis buvo nuostabus kai kuriais gyvenimo brožuais. Jis tiksliai biografiškai užrašų nepalikio, nes buvo beraštis - nerašė ir neskaityt. Tačiau žinome, kad jis gimė 1878 metais Lietuvoje, Vilkauskio rajone, Pilviškių apylinkėje. Jis mirė sulaukęs 96 metų amžiaus. Jis atvyko į JAV 1900 metais, gyveno ir dirbo įvairiuose miestuose ir valstijose. Visą amžių gyveno viengungis (pavienis). Vadinasi, Amerikoje jis neturėjo žmonos nei vaikų - jo giminės gyvena Tarybų Lietuvoje.

Jis dirbo medžio ir geležies apdirbimo pramonėje. Nors jis buvo beraštis, bet turėjo nepaprastus gabumus technikoje. Jis sukurė keletą išradimų, kurie Washingtono buvo užpatentuoti. Sakoma, kad Baltimorėje jis laikė nuosavą biznį, o Miamiyje Matas gyveno nuosavuose namuose, vertėsi iš nuomų.

Matas Dziupkaitis nepriklausė jokiai bažnyčiai bei organizacijai, bet jis suprato, kas yra socialinė pažanga. Jis finansiniai pakankamai parėmė LSK pastangas isteigti nuosavą svietainę ir kitus pastatus. Kiek vėliau - jis pats gyveno LSK pastogėje, nemokėdamas jokios nuomos. Jis tapo LSK garbės nariu.

Bet laikas bėgo, metų skaičius sunkino jo gyvenimo našta. Matas tai jautė. Neturėdamas artimųjų gimininių Amerikoje, jis senatvės globėju pasirinko organizaciją, Lietuvos Sociali Klubą. Savo testamente jis įgaliojo LSK valdybą būti jo ir jo turto globėjais. O sutauptu, dar prieš susirgimą, jis turėjo apie 29 tūkstančius dolerių. Artimiausia jo giminaitė, su kuria jis palaikė ryšius iki pat mirties - yra jo seserė Liuda Parulienė, gyvenanti Tarybų Lietuvoje, Pilviškių miestelyje.

Pradžioje šių metų L. Parulienė ir jos šeima, kvietė Dziupkaitį grįžti Lietuvon visam laikui ten gyventi. Pats Dziupkaitis panorio išvykti Lietuvon. LSK valdyba, ypač jos finansų sekretore M. Friberg veikė paruošimui išvykos dokumentų. Bet tas darbas nedavė teigiamų vaisių. Dziupkaitis sveikata silpnėjo. Pabaigoje 1973 ir pradžioje 1974 metų jam jau reikėjo gydytojų, ligoninių ir kitos pagalbos. Marie Koch daug teikė pagalbos sergančiam Dziupkaičiui. Paskiau jo reikalai rūpinosi ir dar tebesirūpina Mildred Friberg.

Pagaliau Dziupkaičiui neteko pamatyti savo buvusią tėvynę ir savo giminaičius, kurie jo laukė. Jis buvo nuvežtas į Parkway General ligoninę. Buvo manyta, kad jo sveikata dar sustiprės, bet už keleto dienų, rugsėjo 20 dieną, jis jau amžinai užmerkė akis. Jo paliktas testamentas įgalina LSK valdybą išmokėti gydytojų, ligoninių, laidotuvių ir kitas bilas, o likusią dalį jo palikimo perduoti jo seserėčiai Liudai Parulienėi.

Ligoniams linkime sveikatos

Tos nelaimingos ligos nepraeina ir pro mūsų miestą. Stiprus ir darbštus LSK tarymų sekretorius J. Šukaitis jau kelintus sekmadienis nepasirodo sueigose. Jis turėjo pasėdėti ir pagulėti namuose, bet girdime, kad jis sėkmingai stiprėja ir jau greitai sutiksime jį LSK salėje.

Sveikatos negerovė atakuoja A. ir S. Masonus. O taip dar neseniai jie lankė sueigas ir veikė organizacijose.

Sunkiai kenčia Juozas Slieckas ir Volteris Lackas.

Visiems linkime geriausios sveikatos.

V. Bovinas

Redakcijos pastaba: Vėliau kitą korespondenciją apie šį taurų lietuvių ir jo mirtį gavome nuo drg. A. P. Gabrėno. Abiems ačiū. Žinoma, panaudojame tik vieno.

Pittsburgh, Pa.

Lietuvių Kapinių Draugijos metinis susirinkimas įvyko rugsėjo 29 d. kapinių svietainėje. Nors oras buvo blogas, lietus su šaltu vėju, bet daugumos kapinių dalininkų nusilaukė nuo atvykimo į susirinkimą.

Susirinkimą atidarė pirm. A. Alikonis 2 val. popiet. Kapinių komiteto raportai iš vienerių metų veiklos buvo išklausti ir priimti su padėka.

Kapinių žemės sekretorė M. Chisnienė davė platų raportą apie visokius darbus, atliktus dėl kapinių. Taipgi paminėjo ir nemalonius įvykius. Per daug metų buvęs kapinių pirmininku Juozas Maceikis, dėl ligos, atsisakė iš pirmininko pareigų. Per daug metų buvusi sekretorė ir daug dirbusi dėl kapinių Marijona Zdanienė staiga mirė. Žemės sekretorės raportas priimtas su padėka. Visi nutarimai kapinių reikalais palikti komitetui įvykdyti. Nutarta LKD metinį susirinkimą laikyti 1975 metų rugsėjo mėnesi. Atsistojimu pagerbti mirusieji, kurie palaidoti LKD kapinėse.

Pirmininkas susirinkimą uždarė 4 val. po pietų ir pakvietė visus į vakarienę. Vakarienė buvo labai gera, suruošta per komitetą ir Kapinių Moterų Draugiją. Didelė padėka priklausio Kapinių Komitetui, Kapinių Moterų Draugijai ir visiems, kas tik darbuojasi ir remia LKD kapines.

M.

IŠ VISUR

JAUNI VOKIEČIAI NEPASITENKINĖ VADOVYBE

Heidi Wiczorek-Zeul

Bonna, V. Vokietija. - Šiuo laiku Vokietijos Socialdemokratų Partija yra valdančioji partija. Jos vadas Helmut Schmidt yra Vakarų Vokietijos premjeras. Per tūla laiką partijoje viešpatavo ramybė. Bet dabar prasidėjo jaunųjų socialdemokratų nepasitenkinimas partijos vadovybe. Jie reikalauja, kad partija, vadaudama valdžiai, imtųsi konkrečių žygių vykdydami partijos programas, kad jina kovoja už socializmą Vokietijoje.

Idomu, kad jaunimo sukilimui vadovauja jauna mergina Heidi Wiczorek-Zeul. Ji sako, kad partijos narių trečdalis sudaro jaunimas. Jaunų vaikinių ir merginų esą 350,000.

SO. BOSTONO BALTYJŲ DEMONSTRACIJA

Spalio 4 dieną So. Bostone įvyko labai skaitlinga baltųjų demonstracija prieš mokyklų integraciją, kurią miesto valdžia vykdė pagal teismo išakymą. Minia buvo labai įkaitinta agitatorių prieš integraciją.

Aštriausia kova eina jau tris savaitės, ir jai galo nesimato. Aišku, kad paliestose mokyklose mokymasis yra sudemoralizuotas. Nėra nė žinios, kuo tai visa pasibaigs.

ITALIJOJE VALDŽIOS KRIZĖ

Roma. - Rezignavo Italijos kabinetas, kuriam vadovavo prem. Rumor. Bet sudarymas naujos vyriausybės atidėtas. Prezidentas Leone dar nepaskyrė naujo premjero. Noris pagaltoti, kaip naują vyriausybę "sulipdyti".

New Haven, Conn.

Rugsėjo 27 d. "Laisvėje" iš New Haven, Conn., buvo paskelbta užuojauta mirusios Blanche White Wikris šeimai. Tarp aukotojų vardų buvo pažymėta "Irina Pidgun" aukavusi \$5, o turėjo būti "Irina Didjun".

Atsiprašome. Red.

Philadelphia, Pa.

Paieškau

Paieškau buto pas pažangius žmones vienai ypatai. Skambinkite: 334-0623

J. Smitiene-Andrulis (39-41)

Paieškau susipažinimui draugų

Esu 55 metų amžiaus, gražiai atrodau, negeriu, nerūkiau, pasiturinti, gero būdo, išsilavinusi.

Noriu susipažinti su senesnio amžiaus pasiturinčiais draugais.

Rašykite: Gražina 102-02 Liberty Ave. Ozon Park, N. Y. 11417 (38-41)

HARTFORD, CONN.

Lietuvių Moterų Klubas rengia

Pietus Su Menine Programa

Sekmadienį, spalio 27 d., 1 val.
157 Hungerford St., Hartford, Conn.

Programoje dalyvaus solistai Jonas Sabaliauskas iš Worcester, Mass., vietinės Elenutė Brozauskienė ir Wilma Hollis. Laisvės Choras pasirodys su gražiom dainom.

Kviečiame visus dalyvauti.

Komisija

WORCESTER, MASS.

Mirus

Veronikai Trakimavičienei

Reiškiame širdingą užuojautą vyrui Vincui, dukrai Irene Janulis, žentui Richard Janulis, sūnui Paul Nakrasus, broliui Stasiui Janušoniui, sesutei Elizabeth Kesčinskas Kanadoje ir sesutei Rožei Preidienai ir broliui Mikolui Janušoniui Lietuvoje; taipgi visiems artimiesiems bei draugams.

J. ir K. Sabalauskas	J. ir H. Sharkey,
J. Demikienė	St. Petersburg, Fla.
J. ir H. Raulušaitis	R. ir I. Janulis,
Ona Dudonis	Palmer, Mass.
P. J. Plakštis	A. Daukšys,
L. Ausiejus	Monson, Mass.
F. ir M. Petkūnas	F. ir P. Petrauskas,
J. ir B. Jakaitis	Shrewsbury, Mass.
A. Vosilienė	M. Sukaskas
J. ir U. Ješkevičia	J. ir O. Derwallis
J. Petkūnas	K. ir H. Jelskis,
W. ir C. Mankauskas,	Lakeland, Fla.
Palmer, Mass.	

WORCESTER, MASS.

Mirus

Veronikai [Janušoniutei] Trakimas

Reiškiame širdingą užuojautą vyrui Vincui, dukrai Irene Janulis ir žentui Richard, sūnui Paul Nakrošas ir jo šeimai, ir kitiems giminėms Amerikoje, Kanadoje ir Lietuvoje.

H. ir J. Sarkunai	T. ir J. Lukai
H. ir K. Jelskiai	S. ir J. Bakšiai

PODAROGIFTS, INC.

Now is the Appropriate Time to Send

GIFTS for RELATIVES

to USSR for Christmas Holidays

MOTORCYCLES, REFRIGERATORS, WASHING MACHINES, TELEVISION SETS, CAMERAS, FURNITURE, SEWING MACHINES
Also clothes, fabrics, furs, watches and food products.
Big Selection of Automobiles, for example

ZHIGULI VAZ - 2101
ZHIGULI VAZ - 2102 - Station Wagon
ZHIGULI VAZ - 2103 - New Model
MOSKVITCH 408 - IE
MOSKVITCH 412 - IE
MOSKVITCH - Station Wagons - 426, 427
ZAPOROZHETS - ZAZ - 968
ZAPOROZHETS - ZAZ - 968 - E

PODAROGIFTS, INC.

Is the ONLY firm in the USA which sends GIFT CERTIFICATES through VNESHPOSYLTORG without any intermediates, banks, etc.

PODAROGIFTS, INC.

is the ONLY firm in the USA that produces evidence of delivery in accordance with its agreement with VNESHPOSYLTORG

For our customer's convenience orders can be placed with any of our affiliates:

Package Express & Travel Agy.
1776 B'way, N. Y. 10019

Cosmos Parcels Express Corp.
488 Madison Ave., N. Y. 10022

Globe Parcel Service, Inc.
723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106

PODAROGIFTS, INC.

240 Fifth Avenue (bet. 27 and 28th Sts.)
New York, N. Y. 10001
Telephone: 212-685-4537

Open Saturday until 5 p. m.

Susitikimas su svečiais iš Lietuvos

Sekmadienį, 6 d. spalio, įvyko malonus pobūvis vaikingųjų drg. Keršulių darže. Gavome progą susipažinti su dviem garbingais ir simpatiškais svečiais, dr. Petru Jašinskiu ir docentu Vladu Ribakovu.

Dr. P. Jašinskas yra Kauno klinikinės ligoninės direktorius. Šiuo tarpu ligoninė turi 1,600 lovų; neseniai įkurta naujas moderninis skyrius motinoms ir naujagimiams. Apie 320 lovų moterų skyriuje ir apie 230 lovų vaikams. Planuojama ligoninę dar padidinti su akių ir kardiologijos skyriais, taip, kad už kokių dvejų metų bus iki 2,000 lovų. Dabartinį personalą sudaro 500 gydytojų ir 1,100 seserų. Mums amerikiečiams ši proporcija atrodo puiki, nes mūsų ligoninėse nerasi tokios didelės proporcijos seserų.

Daktaras Jašinskas kilęs iš Biržų ir daugelį metų praleido Vilniaus mieste. Mokslo baigė 1939 m., o klinikoje tarnauja nuo 1945 metų. Apart atsakingų gydytojų ir direktoriaus pareigų, daktaras taip pat dalį savo laiko atiduoda Aukščiausios Tarybos deputato pareigoms. Dr. Jašinskui rūpi ne tik sveikatos reikalai, bet tiek pat ir visuomeninės pareigos kaip Tarybų Lietuvos piliečiui.

Dr. Jašinskas su žmona Lilija išauklėjo tris sūnus - vienas jau dirba inžinierium, antras baigia medicinos mokslą, o jauniausias tebėra studentu. Daktaro mėgamas sportas - medžioklė, ir prie to sporto prisideda du jo sūnūs.

Profesorius Vladas Ribakovas nuo 1959 m. dėsto filosofijos mokslą. Vilniaus universitete veikia dvi katedros, viena generalė-logikos filosofija, kurioje dėsto Docentas Ribakovas, antra - ateistinė-religijinė. Si mokslo šaka domi ir reikalauja daug nuodugnaus svarstymo ir sykiu pajėgimo sėkmingai apginti paragrindus bei išnagrinėti įvairias filosofijas. Jam teko Dallas, Texas, susitikti su tenatinio universiteto profesoriais ir smarkiai padiskutuoti filosofijos mokslą.

Vilniaus universitete viso mokosi apie 16,000 studentų. Paklausus apie išpūdžius Amerikoje, atsakė, kad kelionė po J. V. buvo labai įdomi. Teko apsilankyti Washington, D. C., Chicago, Ill., Los Angeles, San Francisco, Dallas ir New Yorke.

Profesorius Ribakovas gimęs arti Akmenės. Su žmona Vanzeta augina sūnų Andrių vieną ir pusės metų. I. Mizarienė pasakė mums įdomų dalyką, kaip teko tasai vardas jo žmonai. Pasirodė, kad jos tėvas labai sekė žinias apie teismo eigą mums labai gerai žinomo suokalbčio prieš Sacco ir Vanzetti, kurie buvo nužudyti, nežiūrint pasaulinių protestų. Kuomet gimė dukra, jai tėvas davė vardą

Vanzeta, pagerbdamas žuvusį herojų.

Susėdome prie gausiai ir skoningai priruošto stalo po žaliąjančią kriausią ir šališkai uogomis nuburtu šermukšniu. Bevalgant d. Bimba pranešė, kaip ant greituojų prisėjo šį pobuvį surengti ir gal dėl to jis neskaitlingas, o tikslas pasidarė net trilypis - norime susipažinti su svečiais iš Lietuvos ir turime du gimtadienius atžymėti, būtent - N. Ventienės ir B. Keršulienės, be to, reikia pasveikinti tik sugrįžusią iš Lietuvos mūsų gerą darbuotoją A. Rainienę. O dar vėliau paaiškėjo ir tai, kad daktaras Jašinskas taipgi atšventia savo gimtadienį šiomis dienomis. Visiems padainuota "Happy Birthday" ir palinkėta ilgiausių metų.

Pirmas pristatyta pakalbėti daktaras Jašinskas, kuris priminė, kad nors visur kalbama apie laisvą Ameriką, jiems atvykus tuojau buvo patarta būti labai atsargiems, gerai užsirašinėti kambariuose ir niekad nevaikščioti po vieną, ypač su temais geriau nevaikščioti gatvėmis. Tokie patarimai jiems buvo netikėta staigmena. Daktaras pasakojo, kaip jo tarnybos pradžioje, kuomet Kauno klinika vedė dr. Girdzijauską - jie gavo gausius siuntinius medikamentų ir aparatų, dovanomis, nuo JV pažangių amerikiečių lietuvių. Pokario metais jiems toji parama buvo labai reikalinga ir už tas dovanas jie mums visuomet bus dėkingi. Jis taipgi stebėjosi sužinojęs, kaip brangus gydymasis pas mus. Tarybų Lietuvoje visas gydymasis veltui. Dargi, sakė jis, mes norime, kiek galima, pagerinti ir palengvinti visą gydymosi aptarnavimą. Planuojama įsteigti daugiau ambulatorijų, kad išieitų bent viena ant kiekvienų 10,000 gyventojų. Tuo budu ligoninui nereikėtų keliauti toliau, kaip 7 kilometrų (apie 5 mylias) dėl gydymosi.

Amerikiečiai jo klausia apie moterų lygybę. Pas mus, jis sako, taip priprasta toji lygybė, kad nekyla toks klausimas. Kartais manome, gal ir per daug mes turime moterų gydytojų, nes jos sudaro 85 procentus. Pristatytas docentas V. Ribakovas. Jis sakė: Jau gerokai pasiilgome namų, ir štai čia šiame Keršulių darže jaučiamės kaip savo namuose, ir už tai jums visiems esame giliai dėkingi ir norime pakelti tostą už gerųjų draugų sveikatą.

V. Zenkevičius, kuris atvyko su svečiais, sveikino visus, ir prisiminė, kad daugelį kartų jam teko vašintis pas d. Keršulius. Pridūrė, kad gal reikėtų jiems suteikti garbės konsulo vardą.

A. Sinkevičius, varde jo ir žmonos Zinaidos (kuri negalėjo atvykti) sveikino Nelę ir

LAISVĖS REIKALAI

"Laisvę" parėmė aukomis nuo rugsėjo 13 d. iki rugsėjo 27 d. sekami rėmėjai. (Šios aukos neįskaitytos į vajeaus fondą): Wm. Degutis, Albany, N. Y. \$100.00 Jonas Karpavičius su šeima, Brooklyn, N. Y., pagarbai mirusios žmonos ir motinos Kostancijos 25.00 Per Margaret Valinchus, New Haven, Ct., pagarbai mirusios Blanche White-Wikra 18.00 Marcelės Zaliukas šeima, Brockton, Mass., pagarbai mirusios motinos, per S. Rainard 15.00 Kaz. Valentukevičius, Auburn, Mass. 11.00 A. ir A. Jociai, St. Petersburg, Fla., proga savo 60 m. vedybinės sukakties, per V. Bunkų 10.00 Anna Pankow, prisiminimui J. Gasiūno, per A. Yuskovic, Stamford, Ct. 10.00 N. Dudonis, Aston, Pa. 10.00 Juozas Mankauskas, Crown Point, N. Y., per Joną Lazauską 10.00 Veronika Wasiloski, Mountaintop, Pa. 6.00 Peter-Cassie Walantai, Egg Harbor, N. J., per J. Andriulienę 6.00 Jonas Sutkus, Stoughton, Mass. 6.00 P. Mačiukas, Johnson City, N. Y. 5.00 Rėmėjas iš Chicago, per M. Grager 4.00 A. Dočkienė, Cicero, Ill., per M. Grager 3.00 Po \$1.00: Anna Wasilus, Pottsville, Pa.; John Yorke, Hasbrouck Heights, N. J.; Mrs. E. Usevage, Rochester, N. Y.; Albina Volunges, Brooklyn, N. Y.; Petronella Indrulis, Scranton, Pa.

Dėkojame už aukas. Sekančią savaitę paskelbsime aukas, prisiustas vajeaus fondui, taipgi ir vajininkų vardus, kurie jau pasidarbo savo kolonijose. Labai prašome vajininkų pranešti mums, kaip jums sekasi su vajeaus pradžia.

Administracija

Moterų Klubo Narėms

Trečiadienį, spalio 16 d., 2 val. po pietų įvyks Nijorko Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas, Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

Siame susirinkime reiks galutinai prisirengti mūsų ruošiamam pobūviui, kuris įvyks sekmadienį, spalio 20 d. Todėl visos dalyvausimės.

Valdyba

Minėjo vedybų sukaktį

Veronika ir Jonas Beleckai, tėvai Winter Garden savininko Vytauto Belecko, praėjusį šeštadienį minėjo savo 60 metų vedybų sukaktį. Jų sūnus Vytautas ir marta Genutė suruošė jiems gražų pobuvį, sukviesdami gimines ir artimuosius draugus.

Beleckai apsigėdė Maspeth, paskiau grįžo į Lietuvą, o prieš apie 10 metų vėl grįžo į Ameriką.

Linkiu Beleckams sulaukti dar daug tokių suaktuvių, linkiu sveikatos ir džiaugsmo.

Ieva Mizarienė

Bronisę jų gimtadienių progą.

Baigiant, d. Bimba padėkojo d. Keršuliams už vaišingą priėmimą visų ir ypač d. Bronisei už jos sunkų darbą prie maisto gaminimo. Jai padėjo N. Ventienė. Taipgi d. Venta ir Bernota, kaip ir visuomet, "trokštančius pagridė". O visiems celebrantams tortus ateidamos atsinešė N. Ventienė, O. Cepulienė, O. Keraminienė ir H. Siaurienė.

Saulei leidžiantis, atsivėikinę su svečiais, pradėjome skirstytis. Praleidome dar vieną gražią popietę su mylimais svečiais ir bičiuliais. Vieniems linkėjome gero vėjo, kitiems sulaukti dar daug saulėtų dienų.

E. N. Jes-tė

NEW YORKO NAUJIENOS

Demokratų Partijos kandidatas į N. Y. valstijos gubernatorių Hugh L. Carey gavo savo kandidatūros užgyrimą nuo daugumos darbo unių vadų. Jo kandidatūrą užgyrė valstijos AFL-CIO konvencija, kuri susidėjo iš 1,800 delegatų.

Didžiojoje New Yorko miesto bibliotekoje aną dieną tapo atidengta memorialinė lenta Martinui Radtkei. Mat, jis mirdamas bibliotekai paliko \$368,000. Tai stambi dovana.

Martin Radtke buvo imigrantas, gimęs ir augęs Lietuvoje. Kai velionis buvo gyvas, mažai kas jį tepažino arba atsimena ką nors apie jį.

Jamaica įlankoje į irklinį laivuką su trimis vyrais įvažioavo tavorinis laivas. Du nelaimingieji ant vietos prigėrė, o trečias mirė nuvežtas į ligoninę. Tai neatsargumas ant vandens.

Daugiau kaip 500,000 nuomininkų gaus pakelti nuomas iki 7,5 procento. Iki šių metų nuomos buvo kontroliuojamos. Dabar miesto valdžia leidžia namų savininkams nuomas pakelti. Skaudžiai paliečiama bednuomenė.

Demokratų kandidatas į senatorius Mr. Ramsey Clark siūlo, kad valdžia tuojau pradėtų studijuoti pasiūlymą įvesti nemokamą važinėjamą požeminiais traukiniais ir autobusais. Manoma, kad toks jo sumanymas laimės jam daug balsų.

Miesto gaisragesių unijos pirmininkas Richard J. Vizzini griežtai priešingas suteikti moterims teisę būti gaisragesėmis. Fiziniai moterys esančios tokiame darbe netinkamos.

Du Brooklyno jaunuoliai, vienas 14, o kitas 15 metų, suimti ir kaltinami pasmaugimu Harold Solomon, 90 metų amžiaus. Berniukai pas jį radė tik \$37.

Roma. - Varšuvos kardinolas Stefan Wyszyński katalikų bažnyčios vyskupų sinode (susirinkime) sakė, kad socialistiniuose kraštuose esanti katalikų bažnyčios propaganda (apaštalamimui) derlinga dirva.

Moterų klubas kviečia

Moterų Klubo popietė su filmų rodytu ir trumpa programa pagerbimui žymiosios Tarybų Lietuvos poetės Salomėjos Neries įvyks sekmadienį, spalio 20 d., 2 val. po pietų, Laisvės Salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. Po programos turėsime užkandžių. Įėjimo auka \$1.50. Filmus rodys Arturas Petrika. Jis turi naują mašiną filmų rodyti, tai galime tikėtis tikrai spalvingų ir aiškių rodytų.

Kaip ir visuomet, klubietės paruoš skanių užkandžių.

Valdyba

Laikraščio "Laisvės"

METINIS KONCERTAS

Įvyks lapkričio 10 d., Laisvės Salėje
102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y.

Prašome visų tą dieną palikti laisvą, kad galėtumėte dalyvauti su laisviečiais. Koncertas bus įvairus ir puikus. Esame užkvietę Hartfordo Laisvės Chorą su jo solistais, New Yorko Aido Chorą su solistais, taipgi solistus Amelia Jeskevičiūtę-Young, Irene Janulienę ir Al Dupsha.

Po koncerto bus bufetiniai užkandžiai. Auka \$5.

Is LDS ir LLD kuopų susirinkimo

Spalio 7 d. įvyko dviejų kuopų susirinkimai. Pirmiau atlaikėme LDS 1-mos kuopos susirinkimą, o vėliau LLD 1-mos kuopos.

Sių dviejų kuopų veikimas per kiek laiko buvo sušlavęs, nors nariais pasilaiko nebologai abi kuopos. Tad nusitarėme laikyti susirinkimus abiejų kuopų tą pačią dieną. Gal ir pasiseks pagyventi jų veikimą.

Praėjusius du susirinkimus Artūras Petrika atsivežė savo filmų operatą ir parodė idomių filmų iš Lietuvos ir iš kitur. Pavyzdžiui, praėjusiame susirinkime jis rodė filmus iš LDS atsibuvusių seimų bei sporto rungtynių 1938, 1940 ir 1942 metais.

Ieva

Aido choro garbės nariai

P. J. Martin iš Warren-dale, Pennsylvania, paaukojo \$100.

Po \$5 auokojo: J. Zajankauskas, K. Meškėnas, O. Dobi-lienė, M. Sukaitienė ir A. Kunėvičienė.

Aido Choras širdingai dėkoja.

Valdyba

Pramogų kalendorius

Spalio 27 d.

Hartfordo Lietuvių Moterų Klubas rengia pietus su me-nine programa 1 val., 157 Hungerford St., Hartford, Conn. Visas pelnas eis "Laisvės" fondui.

Lapkričio 10 d.

"Laisvės" koncertas ir bufetinė vakarienė. Koncertas prasidės 2 val. po pietų - vakarienė po koncerto, Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. Auka \$5.

Aidiečiams

Aido Choro pamokos įvyks penktadienį, spalio 11 d., 7:30 val. vakare, Laisvės salėje. Prašome visus aidiečius susirinkti.

Valdyba

LDS kp. nariams

LDS 13-tos kuopos susirinkimas įvyks spalio 12 d., 2 val. p. p., Laisvės salėje.

Prašome narius dalyvauti, nes reikia aptarti kuopos veiklą.

Valdyba

I am very proud of My People, My Birthland

Hūvasti, Eestimas!

Taaskohtumiseni Ukrainas!

So long, Estonia! We will see you in Ukraine!

All the Baltic States people are very close, especially Estonians and Lithuanians. Many Lithuanian writers and poets have been translated into the Estonian language. Many art exhibitions are being exchanged and many other cultural ties strengthened. And not only cultural ties but relationships generally in all walks of life, including visiting each other.

While spending a day in Palanga on my trip to Lithuania I met a bus full of Estonian school children there and talked to them - bright, enthusiastic youngsters. They were visiting "Gintaras Museum" and other places, and enjoying the whole trip very much.

There is a restaurant "Kaunas" in the Estonian university city Tartu. It is one of the most modern and beautiful restaurants I have seen. In Kaunas, Lithuania, there is a restaurant "Tartu", which is equally one of the best. I was told that the restaurant Tartu was designed by a married couple - husband Lithuanian, wife Estonian - both of them architects.

There are no boundaries any more between the people of the socialist countries. Enormous cultural, economic, political activity is bringing those people closer together. They have much to offer to each other.

Over 500 singers, dancers, writers and other activists were guests of Estonia during the Ukrainian Literature and Cultural days there this past June when we were there.

Together with other nations, Estonians are building a brighter future to all mankind.

Ilse

Laisviečiai su svečiais iš Lietuvos